

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова
Klaipėda University
Lithuanian Olympic Academy
Gdansk University of Physical Education and Sport
German Sport University Cologne
Національний університет фізичного виховання і спорту України
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського

РОЗВИТОК ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ: НОВІТНІ ВИКЛИКИ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Матеріали
Міжнародна онлайн-конференція студентів, аспірантів і молодих
вчених

м. Миколаїв
28-29 жовтня 2022 року

Розвиток фізичної культури та спорту: новітні виклики, проблеми та перспективи: матеріали Міжнародної онлайн-конференції студентів, аспірантів і молодих вчених, 28 жовтня 2022 року. Миколаїв: НУК імені адмірала Макарова, 2022. 238 с.

У збірнику представлено тези за напрямками роботи конференції: олімпійський рух: спадщина, інновації та перспективи; олімпійський і професійний спорт: актуальні проблеми, перспективи розвитку та взаємодії; фізична активність та фізичне виховання населення різних вікових груп; організаційно-правові, соціально-економічні та культурологічні аспекти розвитку сучасного спорту.

Редакційна колегія:

Адаменко О. О., канд. пед. наук, доцент кафедри ТООПС
Бірюк С. В., канд. наук з фіз. вих. та спорту, доцент кафедри ТООПС
Деркач В. М., канд. наук з фіз. вих. та спорту, доцент кафедри ФВС
Марцінковський І. Б., канд. мед. наук, доцент кафедри ТООПС
Сокол О. В., доцент кафедри ФВС
Савіна О. Ю., канд. техн. наук, доцент кафедри ФВС
Челушкіна М. В., провідний фахівець кафедри ТООПС

Головний редактор:

Кувалдіна О. В., канд. наук з фіз. вих. та спорту, доцент, завідувач кафедри ТООПС

Матеріали надруковані в авторській редакції. За зміст матеріалів і достовірність наведених даних несуть відповідальність автори публікації та їх наукові керівники.

СЕКЦІЯ 1 ОЛІМПІЙСЬКИЙ РУХ: СПАДЩИНА, ІННОВАЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ ТА ТРЕНЕРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ВИДАТНОГО МИКОЛАЇВСЬКОГО ТРЕНЕРА З БОКСУ ГРИГОР'ЄВА ОЛЕГА ПРОКОПОВИЧА

Адаменко О.

*Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Миколаїв, Україна*

Про життєвий шлях та тренерську діяльність видатного тренера з боксу у м. Миколаєві Олега Прокоповича Григор'єва видано чимало книг. Серед дослідників його друзі, учні, співробітники: Аркад'єв Д., Багмет М., Білоножко А., Вичугіна С., Главатий С., Двойнисюк А., Доля Г. [1], Животовський В. [2], Ігнатович Є., Кравченко М. [4], Кремко А., Мірошніченко Є. [3], Первов Г., Петров В. [2], Сергієнко Л., Сірий В., Синявський В., Снитко Є. [2], Чайковський А., Чуніхін В.

У цих джерелах висвітлюються основні віхи життєвого та творчого шляху людини, що захищала Севастополь, була в'язнем фашистських таборів, учасником антифашистської підпільної організації, а з 1945 року стояла у джерел розвитку боксу в Миколаєві [2, с. 3].

Мета. Здійснити історико-соціальний аналіз життєвого шляху та тренерської діяльності видатного миколаївського тренера з боксу Григор'єва О. П.

Методи. В процесі дослідження було використано наступні методи: аналіз та узагальнення наукової, педагогічної та навчально-методичної літератури; біографічний метод.

Олег Прокопович народився 14 серпня 1919 року, він був єдиною дитиною у родині, його виховувала матір, Акуліна Микитівна. Дитинство Олега проходило на вулиці серед вуличних бійок завоюючи авторитет. Але одного разу його життя кардинально змінилося. Це відбулося після його знайомства з боксом.

Бокс змінив його відношення до життя і став його улюбленим заняттям, хоча були й інші. Він займався малюванням в художній студії відомого художника Михайла Божія, а також закінчив парашутне відділення міського аероклубу [2, с. 4].

Так склалася доля, що сусідом Олега був професійний боксер Пауль Тетеліс, який декілька років як повернувся з Франції. Саме він став першим тренером Олега. Хлопці разом з тренером вранці виконували спеціальні вправи, обливалися холодною водою, били кулаками по мішку, наповненому зерном, а ввечері відпрацьовували спеціальні прийоми. На вихідні бігали на дальні дистанції в різні райони міста: в Соляні, за Варварівку, на Мішківку.

У 1938 році закінчив робфак педагогічного інституту, а потім вступив на фізико-математичний факультет цього ж закладу. Увесь цей час продовжував активно займатися боксом.

Але війна поставила крапку на мріях і планах молодого фахівця. 13 серпня 1941 року гітлерівці оточили Миколаїв. Німці скидали на місто бомби. Зенітна батарея ледве стримувала натиск ворога, але матросам вдалося прорвати оточення, серед них був і Олег Прокопович.

Потім був відступ степами України і оборона Севастополя. На початку 1942 року його направили в 10-ДОТ, де він знаходився до останнього штурму.

Під час боїв на Сапун-горі Григор'єв отримав контузію, але через декілька днів знову був у строю. Далі було поранення і евакопункт, який захопили німці. Це стало початком німецького полону. Далі були концтабори.

Разом з іншими полоненими Олега перевели у Майданек. Через декілька днів його відправили на каторгу біля міста Гродек, де вони будували злітні смуги для авіації. Жахливі умови праці та майже відсутнє харчування приводило до зневоднення організму.

23 липня 1944 року фронт наблизився до Люблино і радянські танкові частини прорвали стіни в'язниці і звільнили полонених. Але це не було кінцем його страждань. Після звільнення його направили в м. Тулу у фільтраційний табір, а звідси у Москву, де більше року велися дорити. І ще довго після закінчення війни на ньому було тавро «невійзний». Навіть коли він очолив відділення боксу в ДЮСШ йому відмовляли у виїзді закордон у якості тренера, блокували присвоєння Заслуженого тренера СРСР. І лише у липні 1969 року він отримав довідку про те, що він проходив службу у лавах Радянської армії з 15.06.1941 р. по 10.11.1945 р. і був знятий з військового обліку [2, с. 9].

Повернемося на кінець війни, коли у 1945 році Олег Прокопович нарешті потрапив до рідного міста. Йому було запропоновано очолити відділення з боксу ДЮСШ.

Одночасно Олег Прокопович опановував професію тренера. Це – всесоюзні курси тренерів, факультативний курс з фізичного виховання Миколаївського педагогічного інституту, далі протягом шести років заочного відділення Київського інституту фізичної культури та факультет удосконалення Московського ГЦОЛФКа. Як він все це зміг зробити, хоча його здоров'я було сильно підірвано війною [2, с. 10].

Олег Прокопович любив говорити своїм учням: «Якщо хочеш стати справжнім чоловіком – займайся вітрильним та парашутним спортом, бери альпеншток і йди в гори, вдягай боксерські рукавички – і на ринг, там ти завжди знайдеш себе, станеш поважати себе та інших» [2, с. 10].

Кравченко М. у своїй книзі «Правда вчителя мужності», присвяченій Григор'єву, писав: «Педагогічна методика Олега Прокопича була «простою» – він

хотів бачити своїх хлопців справжніми чоловіками, які спроможні не битися, а захищати себе. Свій бокс він будував на людинолюбстві» [4, с. 10].

Але більше сили у підготовці боксера він цінував техніку. В боксі всього 6 видів ударів і 20 видів захисту, однак кількість їх комбінацій нескінченна. У середньому під час бою боксер здійснює до 250 ударів. Але один невірний рух і ти у прірві. Трохи відволікся, розслабився – і удар зіб'є тебе. Бокс увібрав у себе і простоту удару і складність технічної майстерності.

Біля 80-ти вихованців Олега Прокоповича в різні роки ставали переможцями і призерами республіканських і всесоюзних змагань. Він підготував 11 майстрів спорту СРСР. У 1967 році Григор'єв став першим Заслуженим тренером України в Миколаєві. За плідну роботу по вихованню молодого покоління його нагородили багатьма дипломами, грамотами, почесними знаками Спорткомітету СРСР, УСРСР, Міністерства просвіти України та значком «Відмінник фізичної культури» [2, с. 12].

Олег Прокопович також займався суспільною роботою. Брав участь у будівництві спортивного табору «Моряна» біля с. Рибаківка, боксерського комплексу у парку залізнично-дорожників, спортивного залу у Корабельному районі. За це він був нагороджений знаком «Активіст будівництва спортивних споруд». Ним було створено клуби героїчно-патріотичного виховання «Ринг», «Олімпік» та ін. [2, с. 12].

Також він очолював федерацію боксу, тренерську раду, колегію суддів, був членом президії міського спортивного комітету.

Окремим напрямом його суспільної діяльності була організація скаутської групи «Свобода», він розробив її Статут.

Олег Прокопович був ініціатором проведення всесоюзних турнірів з боксу, присвячених 68 морякам-десантникам, що звільнили м. Миколаїв від німецько-фашистських загарбників. Перший з них відбувся 27-31 березня 1970 року у Палаці культури суднобудівників. З 1998 року турнір став міжнародним.

Серед видатних спортсменів, що підготував Олег Прокопович були: Адиров А., Бурлик Я., Буц В., Запорожець В., Іванов Г., Корчинський С., Меджидов С., Москальков Ю., Тирін О., Чечер В. Це не лише видатні спортсмени, а й тренери, що вписали не одну сторінку в історію розвитку боксу як в Миколаєві так і у світі.

18 травня 1998 року пішов з життя славетний тренер міста Миколаєва Олег Прокопович Григор'єв. Після його смерті СДЮСШОР № 6, у якій він працював, була названа на його честь.

А 6 жовтня 2014 року на вулиці Правди, 2б відкрито меморіальну дошку, що зображена, на честь легендарного тренера з боксу, засновника Миколаївської школи боксу. На урочисте відкриття приїхав відомий боксер Олександр Усик.

Відкриття пам'ятної дошки приурочено до 95-річчя від дня народження заслуженого тренера України Олега Григор'єва [5, с. 3].

Учні усіх поколінь з гордістю згадують свого тренера. Його світлій пам'яті присвячено щорічні всеукраїнські змагання з боксу, що проходять в Миколаєві.

Висновки. Олег Прокопович Григор'єв пропрацював в ДЮСШ близько сорока років. За ці роки він виховав багато грамотних, тактичних і технічних боксерів. Близько вісімдесяти вихованців в різні роки ставали переможцями і призерами республіканських і всесоюзних змагань. Ним було підготовлено одинадцять майстрів спорту СРСР.

І підводячи підсумки хотілося б завершити цитатою видатного тренера Григор'єва з його листа від 6 січня 1984 року. Він писав: «Те, що я зміг пройти через всі випробування на війні, а потім у фашистських таборах, я це зміг лише завдяки боксу, який є вищою школою підготовки і формування якостей справжнього бійця. Витримка, витривалість і винахідливість в критичній ситуації – все це можна досягнути, тільки займаючись боксом».

Література

1. Доля Г. Безсмертя мужності: пам'яті тренера боксу Олега Григор'єва // Український південь. – 2000, – 30 березня
2. Животовская В. В., Петров В. А., Снытко Е. В. Спортивная слава семьи Григорьевых: Очерк. Николаев: Издательство Ирины Гудым, 2010. 32 с.
3. Мірошніченко Є. Г. Григор'єв Олег Прокопович // Енциклопедія сучасної України (укр.). К.: НАН України, Наукове товариство ім. Шевченка, Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. Т. 6: Го – Гю. 711 с.
4. Правда учителя мужества: ист. лит-ра / М.В. Кравченко. – Николаев : Приват-Полиграфия, 2000. – 98 с.
5. Черный, В. На открытие памятной доски легендарному николаевскому тренеру приехал олимпийский чемпион Александр Усик / В. Черный // Николаевские новости. – 2014. – N 122(9 окт.). – С. 3.

РОЗВИТОК ДЗЮДО В УКРАЇНІ – ВІД ЗАРОДЖЕННЯ ДО СЬОГОДЕННЯ

Глушко В., Марцінковський І. Б.

*Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Миколаїв, Україна*

Перші секції дзюдо в Україні з'явилися на початку тридцятих років ХХ ст. у Києві й Харкові, але зі смертю у 1937 р. Василя Ощепкова – його першого пропагандиста в СРСР, гуртки дзюдо на довгі роки припинили своє існування. Після включення дзюдо до програми Олімпійських Ігор, постало питання про підготовку дзюдоїстів [2]. Натеper в Україні загалом та у на Миколаївщині тисячі любителів японської боротьби цікавляться та тренується дзюдо у спортивних залах, що й зумовлює актуальність нашого дослідження.